

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1763

Henricus III. [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-295084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295084)

C A P U T II.
MARCHIONES HACHBERGA-
HACHBERGICI

H E N R I C U S III.

AB ANNO 1290. USQUE AD ANNUM 1330.

---

§. I.

enricus III. cum fratre suo Rudolpho ante A. 1300. Acta cum fratre. conjunctim, postea divisim occurrit; unde eos terras Hachbergicas indivisas aliquamdiu rexisse nulli dubitamus.

A. 1293. Instrumentum Pacis, quam Egeno & Cuno, Comites de Friburg, cum urbe Friburgo iniverunt, (a) subscriptione sua ambo firmarunt.

A. 1297. Marchiones hi confirmant donationem banni & Advocatiæ in Heitersheim, quam pater eorum Fratibus Hospitalariis concesserat; „dantes eis hanc Advocatiam, & „jurisdictionem in speciale beneficium & feudum; remittentes „insuper in perpetuum juramenta homagii, & pro universis

---

(a) Chron. Friburg. quod SCHILTERUS Kænigshovio subjecit, pag. 28.

„ ratione feudi debitis volentes esse contenti rationibus dictorum
 „ Fratrum. „ Eodem anno iidem Marchiones reditus & jura
 universa, quæ Henricus, Mangoldus & Wolfradus, fratres,
 nec non Wolfradus junior, Comites de Veringen, in vico
 Malterdingen habuerant, pro LX. marcis argenti emerunt
 Rüdlingæ feria III. ante S. Walpurgis.

An. 1300. die Sat. ante purificat. B. Virg. Henricus &
 Rudolfus, fratres Margravii de Hachberg, sigillo suo iterum
 muniverunt literas, quibus Egeno & Conradus, Comites Friburgi,
 cum civitate hujus nominis in gratiam redierunt.

Iidem Margravii mense Novembri litem inter se &
 Abbatiam Tennebacensem, ob decursum aquæ in Mundingen,
 per quatuor arbitros. testibus ipsorum literis, in Emüttingen datis,
 terminari curarunt.

§. II.

Dux
 March.
 Hachb.
 Lineæ.

Seculi XIV. initio pater horum Marchionum Henricus II.
 Eques obiisse videtur. Tum vero nova exoritur Marchicæ Historiæ
 Epochæ; qua Hachbergæ Marchiones in Hachbergo-Hachbergicam
 & Hachbergo-Sausenbergicam Lineas subdividi cœperunt.
 Priorem Henricus III. posteriorem frater ejus, Rudolphus
 condiderunt. Utraque a principe Castro, Hachberga &
 Sausenberga, suum nomen accepit. Hachbergica, quæ senior
 Linea

Linea in Heinrici pronepote Ottone II. exaruit, qui anno 1418. mortuus terras suas Bernhardo, Marchioni Badensi, triennio ante vendiderat. Saufenbergica in Rudolphi atnepote Philippo A. 1503. marcescens, suas quoque opes, Roetela & Badevilla auctas, ad Christophorum, Badensem Marchionem, transmisit.

§. III.

Anno 1305. Henricus Hachbergenfis solus Rudolpho, Equiti Friburgenfi, qui dictus *Der Turner*, & Johanni fratri ejus, Judicium in Tenzelingen in feudum dedit. Sigillo adjecto inscripta sunt verba: *S. H. junioris Margravii de Hachberg*. In vigilia D. Andreæ ejusdem anni Henricus Marchio fratri suo Rudolfo partem suam Castrum *Spanegge* tradidit, ea lege, ut mortuo Spenlini filio feudum illud utrique fit commune.

Henrici
Acta An.
1305. & seq.

Anno 1306. judicium feudale cum pluribus Dynastis & Militibus Burghemii celebravit Henricus, quo Castrum Spanegke ad Rhenum, cujus dominium directum hæctenus fuerat inter duos Marchiones commune, Johanni de Spanegge, Spenlini filio, felonix reo, sententia solenni adimitur, & Rudolpho, fratri Marchionis, tanquam apertum adjudicatur. Eodem anno, die Ven. ante S. Andr. Marchio Henricus fidejussorem Wernheri de Stauffen Conrado Comiti Friburg. se obtulit.

Anno 1307. Vicum Heimbach, qui communem cum vicis Malterdingen, Koendingen & Mundingen silvam habet, Conrado Haffnero Friburgensi pro 50. marcis argenti vendidit cum consensu Hugonis de Yfenberg. (b) Vendidit quoque A. 1310. Tennebacensibus nonnulla bona, quæ in Glashaufen sita fuerunt. (c) Eodem anno cum Conrado, Comite Friburgensi, bona Abbatiae Andlaviensis, quæ ipse emerat, ita divisit Marchio, ut ipse officium sculteti in Sexau & vectigal in Endingen, Conradus vero officium sculteti & census in Baldingen acciperet.

§. IV.

Acta An.
1311. & seq. Anno 1311. Johanni Wolferamo de Hachberg omnes homines liberos in Gutenrode, Musbach, Schœnabrunnen, Bretten, Richenbach, Norbrechtesberge, & Büttenkroph usque ad veterem Keppenbach pro 185. libris Brisgovienfis, reservata reluendi potestate, in feudum pignoratitium dedit; præsentibus Egone Comite Furstenbergio & Conrado Comite Friburgi, Johanne de Schwarzenberg, multisque aliis Nobilibus; die Jovis post Valentini festum.

Anno 1313. in vigilia SS. Petri & Pauli Burcardus de Keppenbach, ab Henrico Marchione captus, cum fratribus suis,

(b) FOERSTER. Cap. IV.

(c) Idem loc. alleg.

Rudolfo & Dieterico, perpetuam pacem eidem Marchioni adjurat, idque datis fidejussoribus, Gebhardo, Comite Friburg. Præposito Argent. Conrado Comite, fratre ejus, & Domicello Friderico de Hornberg, confirmat.

Anno 1314. die Merc. post S. Urbani Conradus, Comes Friburg. Marchioni Henrico officium sculteti ceteraque bona in Baldingen reddit, quæ ab eo acceperatis.

Anno 1316. filius Marchionis nostri jam uxorem duxerat Annam Usenbergiam, & cum focero suo Burcardo de Usenberg pactum de terris quibusdam oppigneratis iniit. (*d*)

Anno 1317. Johannes de Endingen, ejusque filius Rüdigerus, Equites de Nuwenburg, redditus annuos IV. marcarum argenti, quos Henricus junior Marchio de Hachberg (*e*) ipsis in feudum dederat, pro XL. marcis argenti libræ Neuenburgensis, ei aut heredibus ejus reposcentibus se retrovendituros esse promiserunt.

§. V.

Anno 1324. die Martii ante S. Valentini Henricus, Margravius de Hahberg, ejusque filii Henricus atque Hermannus,

Acta ab
An. 1324.

Y y 2

(*d*) Vide infra Usenbergios Dynastas.

(*e*) Sine dubio Henricus IV. filius Henrici III. tum adhuc viventis, intelligitur.

consilio Hugonis & Burchardi, Dynastarum de Usenberg, cognatorum suorum, cum Abbacia Tennebacensi in gratiam redunt; juribusque suis, si quæ habuerint, in bona, Abbatiae huic in Malterdingen vendita, perpetuo valedicunt; posterisque suis eandem Abbatiam diligenter commendant. Eodem anno Marchio Henricus de Hahberg, ejusque filius cognominis emtionem confirmant, qua Abbas Tennebacensis homines & bona in valle Reichenbach prope Keppenbach a Walthero de Valckenstein comparaverat. Chærtæ huic sigilla *H. Margravii de Hahberg & Henr. J. Margravii de Hahberg* appensa sunt. Iidem Marchiones eodem anno cum Conrado Dieterico Snewelino, Milite, atque Ottomanno de Keyfersberg, Snewelini genero, super Castrum Schnefelden transfegerunt, ut prædicti Equites ex Castro suo nullum damnum Marchionibus inferant; neve invitis Marchionibus quenquam in illud recipiant; a monachis in Selsa & Tennebach homines emant; Castrum denique vendant aut mutent. Literæ datæ sunt Friburgi die Jovis ante S. Augustini An. 1324.

§. VI.

Mors.

Obiit Henricus III. circa Annum 1330.

Uxor
ejus.

Nupserat ei Agnes, Ulrici, Comitis de Hohenberg filia, quæ Anno 1310. jam fatis concessit, sepulta Tennebaci ante summum altare, ubi hodie sequens ejus in lapide legitur elogium:

Anno Domini MCCCX. V. Id. April. obiit nobilis Domina Agnes Marchionissa de Hahberg, filia Domini Ul. quondam Comitis de Hohenberg.

Mater fuit trium filiorum, Henrici, Rudolphi & Hermanni; Filii tres. quorum primus patri successit; reliqui duo Ordini S. Johannis Hierof. adscripti sunt. Rudolphus quidem Commendator Ordinis in Friburg primo, (f) dein in Hohenrain Anno 1343. obiit, in S. Joh. æde Friburgi sepultus. Inscriptio sepulchralis hæc fuit: *An. Domini MCCCXLIII. XVII. Cal. Junii obiit frater Rudolphus, Marchio de Hachberg, quondam Commendator in Hohenrain. (g)*

Hermannus, ejusdem Ordinis Magister per Germaniam Superiorem, An. 1318. Chartæ patruelis sui Henrici subscripsit.

Anno 1347. frater Hermannus Commendator, Margravius de Hachberg, & Conventus Domus Friburgi Brisgovie Ord. S. Johannis Abbatie Tennebacensi bona quædam vendiderunt. Munita Charta sigillo *Herimanni Marchionis de Hachberg & Commendatoris.* Sed & Monasterio Sulzbergenfi curia dicta *Alzenach* in Gundlingen pro 380. marcis argenti eodem anno vendita est.

Y y 3

(f) *Bruder Rudolf von Hachberg, Bruder des Ordens S. Johannes Spitals von Jerusalem des Huses zu Friburg in Brisgöwe An. 1325.*

(g) Errat PISTORIUS, qui hunc Rudolphum Rudolphi Saufenbergici filium, adeoque Henrici III. ex fratre nepotem fuisse credit. Rudolphus enim ille, Saufenbergici filius, uxorem & liberos habuit, uti infra patebit.

Obiit Anno 1357. Friburgi sepultus, ubi hoc ejus elogium:
 „ Anno MCCCLVII. VII. Cal. Maji obiit frater Hermannus de
 „ Hachberg sacerdos quondam locum tenens & Magister Conventus
 „ Rhodii in partibus Alemanniæ. (*h*)

H E N R I C U S I V.

§ VII.

Acta ab
 An. 1330.

Anno 1330. die Martis post Paschatis festum Charta Tennebacensis Heinrici junioris, Margravij Hachbergici, sigillo munita est.

Anno 1331. Conrado Dieterico Schnevelin permisit Henricus, ut bona quædam, prope calcariam Emmedingenfem sita, Castro Schnefelden emtione adjungeret, id quod sine consensu Marchionis facere non licuisset. Duodecim post annis eidem molendinum prope Castrum Weyer ædificare permisit ea lege, ne in alios quam domesticos Schnevelini usus adhiberetur, jusque piscationis penes Marchionem solum maneret.

Anno 1337. Margravius Henricus Dom. in Hachberg venditionem, Abbatiae Tennebacensi ab hominibus in Baldingen factam, confirmavit.

(*h*) Non ergo locum tenens modo Magistri, ut Pistorius scribit: sed ipse Magister Ordinis fuit. Epitaphia, quæ produxi, destructa sunt, quum Domus Johannitarum destrueretur, Friburgo a Gallis munito.